

Bijlage 5: Procesveranderingen

In deze bijlage wordt beschreven in hoeverre er processen zijn veranderd. De processen die worden onderscheiden hebben betrekking op bestemmingsplanherziening, vergunningverlening en handhaving. Het doel van deze bijlage is het verschaffen van inzicht in de (veranderingen van de) werkwijzen van Enschede op de onderscheiden gebieden. Hiertoe kan onderscheid worden gemaakt tussen procesveranderingen op landelijk niveau en op gemeentelijk niveau. Er dient te worden opgemerkt dat er sprake is van een relatie tussen de voorgestelde verbeteringen in Enschede en landelijke verbeteringen, wegens de betrokkenheid van de gemeente Enschede bij deze landelijke en provinciale verbeteringen.

In de paragraaf komen achtereenvolgens aan de orde: de aanbevelingen van de Commissies Oosting en Alders, de aanbevelingen van de VROM-Inspectie aan de gemeente Enschede, het INK-managementmodel dat sinds 2003 in de gemeentelijke organisaties wordt toegepast en de Checklist prioritaire en aandachtsbedrijven die begin 2005 is ingevoerd. Hierbij wordt een chronologische volgorde gehanteerd waarin de procesveranderingen zijn ingevoerd. Er wordt uiteengezet in hoeverre de gemeente Enschede de voorgestelde (of verplichte) veranderingen heeft doorgevoerd. Er is ook een interne audit bij de gemeente Enschede uitgevoerd door de Concernstaf. Hierover zijn echter geen gegevens beschikbaar aan de onderzoekers. Zodoende zal de interne audit niet in deze bijlage worden gebruikt.

Aanbevelingen Commissies Oosting en Alders

De Commissie Oosting deed in haar rapport een groot aantal aanbevelingen. Een deel van deze aanbevelingen waren gericht aan de landelijke overheid en aan de provincie. Andere aanbevelingen waren specifiek gericht op een bepaalde organisatie (zoals de Brandweer) of aan de gemeente Enschede.

Naar aanleiding van de vuurwerkramp en de cafébrand in Volendam zijn er landelijk initiatieven genomen om de processen van vergunningverlening en handhaving te verbeteren. Zo dienen alle gemeenten tot een betere afstemming te komen tussen ruimtelijke ordening en milieuregelgeving, dient de Brandweer als adviseur te worden betrokken bij de verlening en handhaving van milieuvergunningen en dienen er stappenprocedures voor de vergunningverlening en handhaving te worden ingevoerd.

Hoever Enschede is met de uitvoering van de aanbevelingen van de Commissies Oosting en Alders ter verbetering van processen, is weergegeven in de halfjaarlijkse voortgangsrapportages 'Oosting in uitvoering'.

Daarnaast heeft Enschede ook zelf initiatieven ondernomen om de processen van vergunningverlening en handhaving en de bestemmingsplanactualisaties te verbeteren naar aanleiding van de vuurwerkramp.

Tevens heeft de gemeente in de voortgangsrapportages een aantal aanbevelingen van de DCMR Milieudienst Rijnmond opgenomen. Deze aanbevelingen komen voort uit het rapport 'Onderzoek naar de kwaliteit van Wm-vergunningen en handhaving in de gemeente Enschede' (oktober 2000). Dit rapport is ook gebruikt door de Commissie Oosting en vertoont zodoende een grote samenhang met de eindrapportage van deze commissie.

Bestemmingsplanherziening

In 1996 is de gemeente Enschede gestart een inhaalslag te maken in de herziening van bestemmingsplannen. Recentelijk is deze herziening geschaard onder de provinciale convenant 'De ruimte op orde', die de gemeente ondertekend heeft. Hierin is de intentie neergelegd om de herziening van bestemmingsplannen in 2007 te hebben afgerond. Sinds een tijdje wordt er een nieuwe methodiek gevolgd, waarin een bestemmingsregeling uit meerder lagen is opgebouwd. Er wordt verwacht dat deze methodiek aanzienlijke tijdswinst oplevert. Ook is de gemeente in oktober 2000 gestart met het digitaliseren van bestemmingsplannen.

In de convenant 'De ruimte op orde' is ook de handhaving van bestemmingsplannen opgenomen.

Vergunningverlening

Met betrekking tot het vergunningverleningsproces bestaat er meer afstemming tussen het bestaande en het nieuw te ontwikkelen bestemmingsplan, de bouwvergunning en de milieuvergunning en de relevante (bouwkundige) voorschriften. Deze afstemming vindt plaats op een aantal momenten: bij binnenkomst van de aanvraag, bij een ontvankelijk verklaarde aanvraag, bij de ontwerpbesluiting en (bij de wijziging van voorschriften) bij de beschikking (Eerste voortgangsrapportage).

Eén van de aanbevelingen van de Commissie Oosting omtrent vergunningverlening betreft het invoeren en borgen van een stappenprocedure in het vergunningverleningsproces. Het stappenplan in het vergunningsverleningsproces is in maart 2002 ingevoerd (Vierde voortgangsrapportage).

Om aan deze aanbeveling te voldoen heeft de gemeente Enschede in oktober 2000 een document uitgebracht, waarin alle processen, alle producten, alle verantwoordelijke functionarissen en alle termijnen zijn weergegeven. Een aantal van de doorgevoerde verbeteringen zijn (Eerste voortgangsrapportage):

- "Voor de behandeling van iedere vergunningaanvraag worden vanaf het begin twee medewerkers betrokken: een technisch medewerker en een juridisch medewerker. De juridisch medewerker draagt met name zorg voor de juridische aspecten van de procedure."
- "Alle kritische stappen – zowel inhoudelijk als procesmatig – in het traject zijn opgenomen in een checklist. Voor het procesverloop is deze checklist en het invullen daarvan het leidend principe."
- "Het eindproduct (de vergunning) wordt op dit moment voorgelegd aan een speciaal daarvoor aangewezen (externe) medewerker, die zowel de kwaliteit van de vergunning beoordeelt als het procesverloop."
- "In de nabije toekomst (naar schatting eind 2001) worden enkele medewerkers van de afdeling opgeleid voor de interne toetsing van de kwaliteit van vergunningen, opdat dit ook zelfstandig uitgevoerd kan worden."
- "Beoogd is dat de gehele organisatie rondom vergunningverlening één keer per jaar door een extern bureau wordt doorgelicht."
- "Sinds 13 oktober 2000 komen vergunningen op basis van de nieuwe werkwijze tot stand. Er is voor gekozen om het proces en alle onderliggende formulieren werkende weg te optimaliseren. Op dit moment zijn er 9 vergunningen op basis van de nieuwe systematiek verleend."
- "Obstakels voor de nieuwe systematiek zijn: capaciteitsgebrek, zowel intern als extern, waaronder met name capaciteitsgebrek bij de brandweer. Ter oplossing worden op dit moment noodverbanden gelegd."

- “De functies van vergunningverlening en handhaving zijn volledig gescheiden. Medewerkers die vergunningen verlenen handhaven niet meer.”
- “De considerans in de vergunning krijgt meer aandacht. Een goede considerans geeft zowel aan het bedrijf als aan derden inzicht in de reden waarom voorschriften zijn opgenomen. Tevens draagt het bij aan het voorkomen van onnodige voorschriften. Op dit moment is het verbeteringstraject voor de considerans afgerond. Het daartoe opgestelde format – waarbij de vergunningverlener wordt gedwongen om bij alle relevante milieuaspecten (waaronder de ingebrachte bedenkingen) de bijbehorende overwegingen op te nemen, is inmiddels operationeel en in gebruik.”
- “Aan het publicatieregime van ontwerpvergunningen wordt structureel aandacht geschonken. Er wordt onder meer per vergunning een afweging gemaakt over de kring van omwonenden die wordt aangeschreven. Uitgangspunt van deze afweging zijn eventuele veiligheids- en hindercirkel rondom het bedrijf.”
- “De presentatie van de milieuvergunning wordt in de nabije toekomst verbeterd. Milieuvergunningen zullen worden aangeboden in een speciale Milieuordner waaraan een aantal relevante tabbladen is toegevoegd, waaronder registraties, certificaten, etc.. Deze voorziening draagt er toe bij dat binnen bedrijven de milieurelevante gegevens op een systematische wijze worden opgeborgen.”

In januari 2002 heeft de gemeente het kwaliteitsdocument ‘Werkwijze vergunningverlening Wm’ uitgebracht, waarin een beschrijving wordt gegeven van de werkprocessen ten behoeve van een effectieve uitvoering van de wettelijke taken. (Vierde voortgangsrapportage)

De adviesrol van de Brandweer bij bouw- en milieuvergunningverlening is één van de gerealiseerde actiepunten (eind: juni 2002). Deze advisering zal op drie momenten tijdens de vergunningverlening plaatsvinden: op het moment waarop wordt beslist of de aanvraag ontvankelijk is, op het moment waarop de voorschriften worden opgesteld (advies over veiligheidsvoorschriften) en op het moment waarop de vergunning gereed is (eindtoets). Tevens speelt de Brandweer een rol bij de opleveringscontroles en het overige controleprogramma. De Brandweer geeft ook advies bij meldingen. (Eerste voortgangsrapportage)

In 2002 is bij de Brandweer een coördinator Veiligheidsketen aangesteld, die de haalbaarheid van verschillende voorgestelde procedures controleert en de afstemming tussen de verschillende clusters binnen de Brandweer bewaakt (Vijfde voortgangsrapportage).

In de vierde voortgangsrapportage concludeert de gemeente dat er sprake is van een substantiële versterking van de samenwerking tussen de Brandweer en het Cluster Bouwen en Milieu. Het plan voor een verdere versterking heeft betrekking op de onderlinge informatievoorziening, informatievoorziening naar de bevolking, gezamenlijke programmering, kwaliteitszorg, expertise-ontwikkeling, cultuuraspecten en de organisatie (overlegstructuur).

Handhaving

De Commissie Oosting beveelt ook een stappenplan voor het handhavingproces aan. Dit stappenplan kent vier stappen (Eerste voortgangsrapportage):

1. “Een aanschrijving van hetgeen naar aanleiding van een controle aan overtredingen van voorschriften is geconstateerd met een termijn om deze overtredingen te herstellen.”
2. “Een vooraankondiging dat bestuursrechtelijk en strafrechtelijk opgetreden zal worden.”
3. “De oplegging van de sanctie in een beschikking.”
4. “De effectivering van de sanctie.”

De wijze waarop dit stappenplan in werking wordt gesteld, hangt er onder meer van af of de overtreding acuut milieugevaar oplevert, er een kernbepaling wordt overtreden en of er sprake is van opzet of recidive. (Eerste voortgangsrapportage)
 Het ‘Stappenplan handhaving milieuwetgeving gemeente Enschede’ is op 21 november 2000 gepresenteerd (Vijfde voortgangsrapportage).

De Milieudienst Rijnmond beveelt de gemeente aan om een duidelijke en stringente handhavingsstrategie op te zetten en deze consequent uit te voeren. Bij de uitvoering van dit actiepunt sluit de gemeente aan bij de landelijke initiatieven uit het project ‘Handhaven op niveau’ (Eerste voortgangsrapportage). Tevens komt de gemeente hiermee tegemoet aan de discussie rondom de cultuuromslag in de handhaving (Tweede voortgangsrapportage).

Tevens beveelt de Milieudienst Rijnmond aan om een handhavingshistorie op te bouwen van iedere Wm-inrichting (deze is gestart in januari 2001; Tweede voortgangsrapportage), een periodieke kwaliteitscontrole in te voeren (deze invoering is beëindigd in juni 2002; Vierde voortgangsrapportage) en nazorg van de bedrijfsbezoeken en handhavingsbezoeken te borgen (de invoering hiervan is beëindigd in december 2002; Vierde voortgangsrapportage). Deze laatste aanbeveling wordt uitgevoerd doordat er wordt gewerkt op basis van het kwaliteitsdocument ‘Werkwijze handhaving milieuwetgeving Enschede’, waarin uitgewerkte procesformats, vastgelegde bevoegdheden en verantwoordelijkheden en gestandariseerde brieven zijn opgenomen. Dit document is tot stand gekomen onder begeleiding van adviesbureau Royal Haskoning (Vijfde voortgangsrapportage).

Het nieuwe handhavingsbeleid van de gemeente is vastgelegd in het ‘Handhavingsprogramma voor de inrichtinggebonden milieutaak 2003’, dat eind 2002 door het college van B&W werd vastgesteld. In dit programma wordt de hoogste prioriteit toegekend aan veiligheid, met name van de circa 100 zwaardere inrichtingen en risicobedrijven.

Onderdeel van de professionaliseringsinslag van de handhaving is een externe audit van de handhavingsorganisatie en –uitvoering, die door VROM begin 2003 wordt uitgevoerd. (Vierde voortgangsrapportage)

Aanbevelingen VROM-Inspectie

In het najaar van 2002 voerde de VROM-Inspectie een onderzoek uit naar de wijze waarop de gemeente Enschede haar milieutaken uitvoert (voor de uitkomsten van dit gemeenterapport wordt verwezen naar bijlagen 4a en 4b). De Inspectie constateerde enkele tekortkomingen op het gebied van vergunningverlening, handhaving en bestemmingsplanactualisatie. Met betrekking tot externe veiligheid concludeert de VROM-Inspectie dat de gemeente haar taken goed uitvoert.

Oordeel VROM-Inspectie over bestemmingsplanherziening

Eén van de belangrijkste conclusies uit dit onderzoek is dat in 2002 slechts 21% van de bestemmingsplannen van de gemeente actueel te noemen is, dat wil zeggen dat die plannen jonger zijn dan 10 jaar. Door de verouderde bestemmingsplannen is moeilijk te toetsen of verlening van ruimtelijke ordening-vergunningen adequaat wordt uitgevoerd (tijdens het onderzoek werden geen grote fouten geconstateerd in de verleende vergunningen) en is de kans op fouten in vergunningen groot. Vanwege de verouderde bestemmingsplannen worden tevens veel vrijstellingen verleend, welke niet op tijd worden gecontroleerd en met het (nieuwe) bestemmingsplan in overeenstemming worden gebracht.

Oordeel VROM-Inspectie over vergunningverlening

Door de VROM-Inspectie is een onderzoek naar de uitvoering van VROM-taken gedaan in de gemeente Enschede dat ook ingaat op organisatie en processen. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode 2000-2001. In het onderzoek werd geconstateerd dat toen Enschede een grote achterstand had in vergunningverlening. De gemeente geeft aan dat dit het gevolg is van een capaciteitstekort en de invoering van het kwaliteitstraject, wat heeft geleid tot een groter tijdsbeslag per vergunning.

Een belangrijke conclusie uit het rapport van de VROM-Inspectie heeft betrekking op milieuvergunningen. De verlening van milieuvergunningen werd ten tijde van het onderzoek niet adequaat uitgevoerd. Verleende vergunningen dienden te worden geactualiseerd.

Oordeel VROM-Inspectie over handhaving

Het toezicht op en de handhaving van milieuvergunningen is volgens de VROM-Inspectie onvoldoende. Er werd in het onderzoek uit 2002 geconstateerd dat de gemeente geen opleverings- en actualiseringscontroles uitvoert. Tevens werd er afgeweken van de controlefrequenties zoals die door VROM en VNG worden aanbevolen.

De VROM-Inspectie concludeerde dat de administratieve organisatie van de afdeling Bouwbeheer en Milieu nog niet helemaal in orde is. In 2002 bestond er ook nog geen scheiding van taken tussen vergunningverlening en –handhaving. Per 1 januari 2003 is deze scheiding doorgevoerd.

Voortgang invoering aanbevelingen VROM-Inspectie

De VROM-Inspectie doet naar aanleiding van haar onderzoek een aantal aanbevelingen aan de gemeente, waaronder het actualiseren van verouderde bestemmingsplannen, het opstellen van een handhavingsbeleid met betrekking tot vergunningen en bestemmingsplannen en het verbeteren van de gemeentelijke organisatie. De voortgang van de verbeterpunten van de VROM-Inspectie kan worden nagegaan in de nota 'Verbeterplan VROM-taken' (20-05-2003). Er bestaat tevens een zekere overlap tussen de uitkomsten van het rapport van de VROM-Inspectie en de aanbevelingen van de commissie Oosting. De voortgang van de verbeterpunten van de Inspectie kan zodoende worden nagegaan in de voortgangsrapportages 'Oosting in uitvoering'.

De gemeente heeft acties ondernomen om processen van vergunningverlening en –handhaving te verbeteren.

Sinds 2002 maakt advisering van de Brandweer standaard deel uit van het verstrekken van milieuvergunningen door de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Beheer (Burgerjaarverslag 2002).

Uit de inventarisatie in 2002 blijkt dat de behandeling van 700 gebruiksvergunningen vertraging heeft opgelopen. De gemeente meent dat deze achterstand eind 2006 zal zijn weggewerkt. In 2002 zijn 20 vergunningen weggewerkt; voor 2003 staan er 120 gepland. In januari 2003 heeft de gemeente het programma 'Vergunningen inrichtinggebonden taak 2003' vastgesteld. In de begroting voor Milieu 2003-2006 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor het wegwerken van de achterstanden van vergunningverlening. Al met al heeft de gemeente een aantal verbeteringen reeds doorgevoerd.

Veel van de aanbevelingen van de VROM-Inspectie komen min of meer overeen met aanbevelingen van de Commissies Oosting en Alders. Zodoende heeft de gemeente Enschede niet gekozen voor een aparte uitvoering van de aanbevelingen van de VROM-Inspectie. De voortgang van deze aanbevelingen wordt besproken in het 'Verbeterplan VROM-taken' (20 mei 2003). Hierin is opgenomen dat de verbeterpunten reeds zijn opgenomen in verschillende beleidsdocumenten, waaronder het rapport van de Commissie Oosting en de voortgangsrapportages 'Oosting in uitvoering' en het onderzoek van de Milieudienst Rijnmond.

INK-managementmodel

Het INK-managementmodel is opgesteld door het Instituut Nederlandse Kwaliteit, dat in 1991 op initiatief van het ministerie van EZ in het leven is geroepen. Deze stichting heeft een verhoging van de kwaliteit van beleidsvoering op grond van het INK-managementmodel tot doelstelling. Inmiddels gebruiken honderden bedrijven en overheidsinstellingen het model.

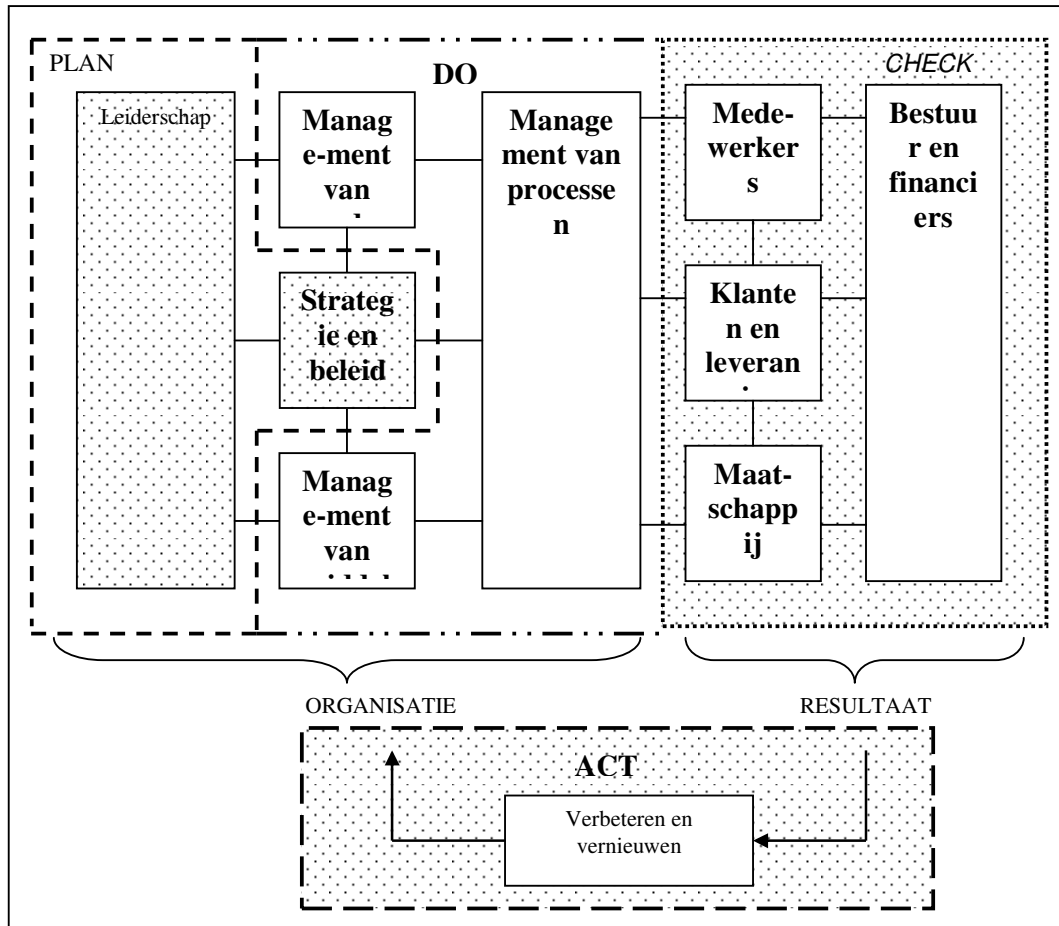
In 2003 wordt de nieuwe werkwijze bij de gemeentelijke organisatie ingevoerd. Dit INK-managementmodel is gebaseerd op vier uitgangspunten:

1. Praktijkgericht en zelfwerkzaamheid; het model bestaat uit negen aandachtsvelden, waarbij het model niet alleen de samenhang tussen deze velden weergeeft, maar ook onderscheid maakt tussen de manier waarop de organisatie functioneert en wat de inspanningen hebben opgeleverd.
2. Ontwikkelingsfasen; het model draait om 'leren excelleren'. Om een excellente onderneming te worden, moet een bedrijf alle vijf fasen van het ontwikkelingsproces doorlopen hebben.
3. PDCA (Plan, Do, Check, Act) als regelkring; het model ziet een voortdurende verbetering als de 'brandstof waarop een onderneming draait'.
4. Focus op excellentie; excellente organisaties hebben de volgende kenmerken: leiderschap met lef, resultaatgerichtheid, continue verbeteringen, samenwerking en transparantie.

(www.ink.nl)

Hieronder wordt het model schematisch weergegeven.

Figuur 5.1: Het INK-managementmodel



Bron: www.ink.nl

- Plan:**
- Leiderschap: de wijze waarop de leiding de onderneming inspireert tot verbetering.
 - Strategie en beleid: de wijze waarop de onderneming haar missie implementeert in een strategie en de wijze waarop deze wordt vertaald in beleid.
- Do:**
- Management van werknemers: de wijze waarop kennis en inzet van werknemers maximaal wordt benut.
 - Management van middelen: de wijze waarop middelen, zoals geld en kennis, worden gebruikt om de activiteiten van de onderneming efficiënt en effectief uit te voeren.
 - Management van processen: de wijze waarop de onderneming vanuit de strategie en het beleid haar processen identificeert, ontwerpt, beheerst, verbetert en vernieuwt.
- Check:**
- Medewerkers: de wijze waarop medewerkers de onderneming waarderen en de wijze waarop de onderneming daarmee omgaat.
 - Klanten en leveranciers: de wijze waarop klanten en leveranciers de onderneming waarderen en de wijze waarop de onderneming daarmee omgaat.
 - Maatschappij: de wijze waarop de maatschappij de inspanningen van de onderneming om aan verwachtingen van de internationale, nationale en lokale omgeving waardeert.

- Bestuur en financiers: de wijze waarop het bestuur en de financiers van de onderneming de inspanningen van het management waarderen en de wijze waarop de onderneming hiermee omgaat.

(www.ink.nl)

Inmiddels werkt de gemeente Enschede volgens dit managementmodel om kwaliteitszorg te garanderen. Door het INK-model te gebruiken gaat de kwaliteit van vergunning(verlening) en handhaving omhoog.

Checklist prioritaire en aandachtsbedrijven

Procesverbeteringen hebben geleid tot het opstellen van een checklist hoe om te gaan met risicovolle bedrijven door de afdelingen Handhaving en Vergunningen van het Cluster Bouwen en Milieu (DSOB) en de afdeling Preventie van de Brandweer (begin 2005). Ook de afdeling Techniek en Advies (Bouwen en Milieu, DSOB) heeft bijgedragen aan de totstandkoming van de checklist.

Met betrekking tot preventie wordt er voor ieder prioritair bedrijf minimaal een aanvalsplan en voor ieder aandachtsbedrijf minimaal een bereikbaarheidskaart opgesteld. De checklist wordt ook gebruikt tijdens controles van bedrijven. Door het gebruik van de checklist bij handhaving wordt de lijst van prioritaire en aandachtsbedrijven up to date gehouden. Bij vergunningverlening aan prioritaire bedrijven moet bij de aanvraag of wijziging van de inrichting advies worden gevraagd over de kwantitatieve risicobeoordeling, ofwel specifiek voor dat bedrijf, ofwel gebaseerd op generieke beschrijvingen. Voor prioritaire bedrijven wordt tevens advies gevraagd aan de brandweer en wordt de afdeling Preventie betrokken bij eventuele voorbesprekingen indien Cluster Bouwen en Milieu en Preventie dit als een meerwaarde zien. Ook voor de vergunningverlening aan een aandachtsbedrijf kan advies worden gevraagd aan de brandweer (Eindrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid, Checklist prioritaire en aandachtstbedrijven, januari 2005).

Het heeft wel lang geduurd voordat deze checklist er was: de eerste versie van de checklist is in januari 2005 opgesteld en is opgenomen in het Eindrapport Beleid en realisatie externe veiligheid. Dit Eindrapport Beleid en realisatie externe veiligheid geeft een weergave van de bereikte verbeteringen met betrekking tot de doorwerking van het externe veiligheidsbeleid in ruimtelijke ordening, vergunningverlening, handhaving en de samenwerking met de brandweer.

Gebruikte bronnen:

- Gemeente Enschede (02-07-2001). *Oosting in uitvoering. Lessen uit de vuurwerkramp (stuknr. 10491)*. Enschede.
- Gemeente Enschede (februari 2002). *Oosting in uitvoering. Lessen uit de vuurwerkramp. Voortgangsrapportage 2 (stuknr. 10698)*. Enschede.
- Gemeente Enschede (april 2003). *Oosting in uitvoering. Lessen uit de vuurwerkramp. Voortgangsrapportage 4 (stuknr. 11022)*. Enschede.
- Gemeente Enschede (november 2003). *Oosting in uitvoering. Lessen uit de vuurwerkramp. Voortgangsrapportage 5 (stuknr. 11160)*. Enschede.
- Gemeente Enschede (september 2001-april 2004). *Oosting in uitvoering. Lessen uit de vuurwerkramp. Eindrapportage*. Enschede.
- www.ink.nl
- Gemeente Enschede (februari 2005 / maart 2005). *Eindrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid (Concept)*. (via Van der Werff)

Bijlage 6: Beleidsprestaties Enschedees externe veiligheidsbeleid

In deze bijlage wordt ingegaan op de veranderingen in de beschikbare capaciteit in de gemeente Enschede. In de voortgangsrapportages Oosting in uitvoering en in het onderzoek van de VROM-Inspectie naar de uitvoering van milieutaken door de gemeente Enschede (uitgevoerd in het najaar van 2002) komt naar voren dat veel van de problemen en achterstanden van de gemeente voortkomen uit capaciteitsgebrek. De gemeente wil haar achterstanden inlopen door haar capaciteit te vergroten. In deze bijlage wordt een beeld gegeven van de beschikbare capaciteit. De tijdsbesteding koppelt direct met de vraag naar efficiëntie. Hierbij moeten we ook letten op ingehuurde capaciteit. Probleem is echter dat er binnen de gemeente geen duidelijke overzichten bestaan van de capaciteit die besteed is aan vergunningverlening en de handhaving van deze vergunningen. Deze onderdelen van het externe veiligheidsbeleid maken deel uit van het milieubeleid, waaronder nog meer deelterreinen vallen. Sinds 2004 worden de handhavinginspanningen binnen de gemeentelijke organisatie ten aanzien van een deel van de meest relevante risicobedrijven (hoe, wat, wie) gescoord op een aparte tijdschrijfcodes. Daarvoor hebben we alleen algemene capaciteitscijfers uit de voortgangsrapportage Uitvoering Oosting.

Vergunningverlening

De VROM-Inspectie concludeert in haar gemeenterapport uit 2002 dat de gemeente Enschede 89 bedrijven nog niet ingedeeld in een milieucategorie. Dit is een gevolg van het bestaande capaciteitsgebrek.

Er blijkt een achterstand te bestaan in het aantal verleende Wm-vergunningen. In de programmabegroting 2004-2007 geeft de gemeente aan dat zij die op wil lossen.

Tabel 6.1: Milieu in de programmabegroting 2004-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Actualisering milieuvergunningen (aantallen per jaar)	50	50	50	50	50
Klachten					
- in behandeling genomen bedrijfsgerelateerde milieuklachten	100%	100%	100%	100%	100%
- binnen 48 uur afgehandelde afvalklachten	100%	100%	100%	100%	100%
Handhaving milieu (percentage 1^e controles)					
- 100 prioritaire bedrijven, LPG-tankstations en categorie 4-bedrijven	100%	100%	100%	100%	100%
- 60 aandachtsbedrijven	50%	50%	50%	50%	50%
- 391 categorie 3-bedrijven	33%	33%	33%	33%	33%
- 2440 categorie 1 en 2-bedrijven	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Actualisering bestemmingsplannen (percentage actueel)	30%	50%	75%	100%	

Bron: Gemeente Enschede (24-06-2003). *Programmabegroting 2004-2007*.

In de programmabegroting 2005-2008 wordt gesteld dat het Cluster Bouwen en Milieu per jaar ca. 75 milieuvergunningen aan bedrijven en instellingen verlent. Daarnaast worden voor niet-vergunningplichtige bedrijven jaarlijks ca. 205 meldingen op basis van art. 8.40 van de Wet Milieubeheer beoordeeld. Bovendien ziet het cluster erop toe dat het vergunningbestand actueel blijft. Momenteel wordt het door de VROM-inspectie gewenste adequate niveau van vergunningverlening niet gehaald. In de

paragraaf "Inzet extra middelen" wordt aangegeven wat nodig is om het gewenste niveau in de toekomst te kunnen bereiken.

Bij 2 eerdere begrotingen zijn al extra middelen beschikbaar gesteld voor vergunningverlening en handhaving. De extra middelen die in het kader van deze begroting worden toegekend betreffen een volgende stap in de richting van het realiseren van een adequaat niveau (normen VROM) volgens het in 2002 gepresenteerd groeimodel. Ook wordt hiermee de balans hersteld tussen de capaciteit voor vergunningverlening en handhaving (intensivering handhaving levert extra vergunningaanvragen op).

Afgegeven milieuvergunningen en ontvangen art. 8.40 meldingen worden regelmatig gecontroleerd. De controlefrequentie is afhankelijk van het milieurisico dat een bedrijf met zich meebrengt. Er wordt uitvoering gegeven aan de nota "Handhavingsprogramma voor de inrichtinggebonden milieutaak 2004". Hierin wordt de handhavingsprioritering gemotiveerd en afgezet tegen het door de VROM-inspectie gewenste adequate niveau. Naast controles speelt de afhandeling van klachten een belangrijke rol. Alle binnengekomen klachten, jaarlijks ca. 160, zullen daadwerkelijk worden afgehandeld. Onderstaande tabel geeft de handavingsintensiteit weer ten opzichte van het gewenste adequate niveau

Tabel 6.1: Milieu in de programmabegroting 2005-2008

	Adequaats niveau	2004	2005	2006	2007
Actualisering milieuvergunningen (aantallen per jaar)		75	100	100	100
Klachten		100%	100%	100%	100%
Handhaving milieu (percentage 1 ^e controles)					
- 100 prioritaire bedrijven, LPG-tankstations en categorie 4-bedrijven	100%	100%	100%	100%	100%
- 30 aandachtsbedrijven	100%	100%	100%	100%	100%
- 391 categorie 3-bedrijven	50%	25%	25%	25%	25%
- 2440 categorie 1 en 2-bedrijven	10	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Bron: Gemeente Enschede *Programmabegroting 2005-2008*.

Daarnaast constateerde de VROM-Inspectie in 2002 een grote achterstand in de verlening van gebruiksvergunningen. Deze taak heeft de gemeente geheel gemandateert aan de afdeling Preventie van de Brandweer. Er zijn in totaal in de periode tot 2002 zo'n 700 vergunningen verleend, maar er moeten er nog 800 verleend worden. Er wordt naar gestreefd om in 2006 90% van de vergunningen verleend te hebben. Ten behoeve van deze inhaalslag heeft de gemeente een prioritering vastgesteld.

Tabel 6.2: Kernindicatoren brandweezorg en hulpverlening

	Niveau 2004	Niveau 2005	Basisniveau	Ambitie 2004	Ambitie 2005
Opkomsttijd	93,4%	94,05%	80%	>90%	>90%
Gebruiksvergunningen	700 achterstanden	460 achterstanden	Geen achterstand	Geen achterstand eind 2006	90% van de achterstand (700 vergunningen) in periode t/m 2006 weggewerkt

Bereikbaarheidskaarten	35 van de 360 gereed	222 van de 360 gereed	Geen achterstand	Geen achterstand eind 2006	Alle daartoe in aanmerking komende objecten zijn in 2006 voorzien van een bbk
Aanvalsplannen	20 van de 240 gereed	45 van de 79 gereed, totaal 240 objecten komen in aanmerking	Geen achterstand	Geen achterstand eind 2006	Realiseren van 79 aanvalsplannen

Bron: Gemeente Enschede (24-06-2003). *Programmabegroting 2004-2007 en 2005-2008*.

Hierbij horen de volgende outputindicatoren.

Tabel 6.3: Output- en outcomegegevens t.b.v. de uitvoering

Brandweezorg en hulpverlening	Realisatie 2002	Begroot 2003	Begroot 2004	Begroot 2005	Begroot 2009
Gebruiksvergunningverlening regulier ('vervangingsvergunningen' en nieuwbouw)	48	100	100	100	100
Inhaalslag gebruiksvergunningen (inhaalslag loopt door tot 2006)	19	120	225	191	n.v.t.
Inhaalslag aanvalsplannen (inhaalslag loopt door tot 2006)	26	35	17	17	n.v.t.
Inhaalslag bereikbaarheidskaarten (inhaalslag loopt door tot 2006)	39	54	78	51	n.v.t.
Audits BRZO	3	2	2		
Vaststellen verordening 'Brandweezorg en Rampenbestrijding'		Gereed: laatste kwartaal 2003			
Vaststellen operationeel jaarplan 2003		Gereed: mei 2003			

Bron: Gemeente Enschede (24-06-2003). *Programmabegroting 2004-2007 en 2005-2008*.

Handhaving

Samen met de VNG heeft VROM controlefrequenties vastgesteld die worden aanbevolen voor controles van verschillende categorieën bedrijven. Deze blijken niet te worden opgevolgd door de gemeente.

Tabel 6.4: aanbevolen controlefrequenties

Categorie bedrijven	Aanbevolen controlefrequentie door VROM en VNG
4	1 keer per jaar
3	1 keer per 2 jaar
2	1 keer per 5 jaar
1	1 keer per 10 jaar

Bron: Handhavingsprogramma's inrichtinggebonden milieutaak 2002, 2003 en 2004

In haar onderzoek naar de gemeente Enschede concludeerde VROM dat de gemeente haar taak met betrekking tot milieuvergunningverlening niet adequaat uitvoert. De VROM-Inspectie constateert dat de gemeente in haar richtlijnen afwijkt van de door VROM voorgestelde controlefrequentie door ook categorie 1 bedrijven eens per vijf jaar te willen controleren (in plaats van eens per tien jaar). Deze controlefrequenties worden in de praktijk echter niet gehaald vanwege een tekort aan personele bezetting.

Opvallend vindt de Inspectie dat 50 van de 60 voor 2002 geplande controlebezoeken aan risicobedrijven worden doorgeschoven naar 2003. Enschede voert geen oplevercontroles en actualiseringscontroles uit. De gemeente wijt dit aan een capaciteitstekort en een daarmee samenhangende bestuurlijke afweging.

In 1990 hebben VROM en VNG de zogenaamde BUGM-systematiek opgesteld, waarin een bandbreedte wordt aangegeven voor het tijdsbeslag van verschillende controles. Deze systematiek is gebaseerd op ervaringen van de afgelopen 10 jaar en een inschatting van de gevolgen van kwaliteitsverbetering in de handhaving. Hierin wordt geen onderscheid gemaakt naar 1^e controles, hercontroles en vervolgacties. Deze kengetallen zijn door de gemeente zelf opgesteld.

Tabel 6.5: kengetallen bij de capaciteitsberekening handhavingsprioriteiten

	Kengetal BUGM	1 ^e Controle Enschede (uren)	Hercontrole Enschede (uren)	Vervolgactie Enschede (uren)
Categorie 4 bedrijven	15,5-25,5	20	10	10
Categorie 3 bedrijven	7-16	14	8	8
Categorie 2 bedrijven	2,5-6,5	6	4	4
Categorie 1 bedrijven	1,25-3	4	3	3

Bron: Handhavingsprogramma's inrichtinggebonden milieutaak 2002, 2003 en 2004

Aan de hand van bovenstaande kengetallen heeft Enschede de capaciteit van haar afdeling Milieu bepaald. De afdeling Milieu is echter natuurlijk belast met meer beleidsterreinen dan externe veiligheid.

Tabel 6.6: totale capaciteit afdeling Milieu, toegespitst op technische kennis

Jaar	Totaal aantal uren
2002	6656
2003	7605
2004	9815

Bron: Handhavingsprogramma's inrichtinggebonden milieutaak 2002, 2003 en 2004

Extra capaciteit om actiepunten uit te voeren

De volgende actiepunten worden ingedeeld in het Cluster vergunningverlening, toezicht en handhaving & externe veiligheid:

1. Realisatie van een toets van Wm-vergunning voor vuurwerk en andere in aanmerking komende inrichtingen door eenheid belast met bouwvergunningverlening, die in reguliere werkzaamheden ingepast en geborgd wordt.
2. Realisatie van een verantwoord beleid voor professioneel vuurwerk, zowel ten aanzien van toezicht als handhaving.
3. Realisatie betrokkenheid Brandweer bij vergunningverlening (bouw en milieu).
4. Invoering en borging van een stappenprocedure in het vergunningsproces.
5. Invoering en borging van een stappenprocedure in het handhavingsproces.
6. Aanpassing aanvraagprocedure vergunningen.
7. Bestuurlijke vaststelling van een duidelijke en stringente handhavingsstrategie.
8. Opbouw van een handhavingshistorie voor iedere Wm-inrichting.
9. Invoering periodieke interne kwaliteitscontroles.
10. Borging nazorg verbeteracties bedrijfsbezoeken en handhavingsbezoeken.
11. Informatie uit vergunningscyclus omzetten naar instructies en procedures voor de repressieve dienst.
12. Intensivering van preventietaken op zowel bouw- en milieu- als gebruiksvergunningen.
16. Externe veiligheid (risicovolle bedrijven).

Deze actiepunten zorgen ervoor dat het proces van vergunningverlening soepeler verloopt, omdat gewerkt wordt met standaardprocedures en afstemming tussen de verschillende ambtenaren. Hierdoor wordt de beschikbare capaciteit optimaal benut.

In de eerste voortgangsrapportage Oosting in uitvoering is een financiële verantwoording opgenomen voor de uitvoering van de actiepunten. Deze is in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 6.7: Financiële verantwoording uitvoering actiepunten

Nr.	Incidenteel/Structureel	Productnr. Aanv. Begr.	Benodigd budget (in guldens)	Art.25 (A) Beleid (B) Extra (E)	Toelichting
1	S	2.35.20 2.35.10 2.25.30	50.000 15.000 20.000	B	0,6fte (vergunning en handhaving)
1	I	2.35.10	15.000	A	
2	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.35.30 2.20.00 2.20.40	20.000 25.000 900.000* 30.000 120.000 242.000	B	0,1fte 0,3fte (vergunning en handhaving) 3,5fte (700.000 reeds verwerkt in rekening 2000) 0,25fte 0,75fte (aanscherping ruimtelijk beleid) 1fte (bestemmingsplannen)
2	I	2.35.00 2.35.10 2.20.00 2.20.40	500.000 25.000 75.000 13.000	A	Overige kosten 0,3fte (vergunning en handhaving) 0,5fte (herziene wijkvisie)
3	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.35.30	50.000 50.000 200.000 10.000	B	0,3fte (vergunning en handhaving) 0,6 fte (vergunning en handhaving) 1,3fte (vergunning en handhaving) 0,05fte (vergunning en handhaving)
3	I	2.35.10	50.000	A	0,3fte (vergunning en handhaving)

					0,6fte (vergunning en handhaving) 1,3fte (vergunning en handhaving) 0,05fte (vergunning en handhaving)
4	S	2.35.10 2.35.20 2.21.00	25.000 100.000 32.000	B	0,3fte (vergunning en handhaving) 0,6fte (vergunning en handhaving) 1,1fte (optimaliseren processen)
4	I	2.35.10	25.000	A	0,3fte (vergunning en handhaving) 0,6fte (vergunning en handhaving) 1,1fte (optimaliseren processen)
5	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.35.30	15.000 2.500 50.000 30.000	B	0,1fte (vergunning en handhaving) 0,025fte (vergunning en handhaving) 0,3fte (vergunning en handhaving) 0,2fte (vergunning en handhaving)
5	I	2.35.10	2.500	A	
6	S	2.35.20	50.000	B	0,3fte (vergunning en handhaving)
7	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.21.20	20.000 15.000 50.000 240.000	B	0,13fte (vergunning en handhaving) 0,2fte (vergunning en handhaving) 0,3fte (vergunning en handhaving) 1,5fte (extra inspecties)
7	I	2.35.10	15.000	A	
8	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.35.30	10.000 15.000 70.000 30.000	B	0,05fte (vergunning en handhaving) 0,2fte (vergunning en handhaving) 0,45fte (vergunning en handhaving) 0,2fte (vergunning en handhaving)
8	I	2.35.10	15.000	A	
9	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.35.30	40.000 50.000 50.000 25.000	B	0,25fte (vergunning en handhaving) 0,6fte (vergunning en handhaving) 0,3fte (vergunning en handhaving) 0,16fte (vergunning en handhaving)
9	I	2.35.10	50.000	A	
10	S	2.35.10 2.35.20 2.35.30	5.000 10.000 10.000	B	0,05fte (vergunning en handhaving) 0,05fte (vergunning en handhaving) 0,05fte (vergunning en handhaving)
10	I	2.35.10	5.000	A	
11	S	1.01.03	125.000	B	0,5fte repressie en 0,5fte arbo
12	S	1.01.02 1.01.02	240.000 125.000	B	2fte gebruiksvergunning (240.000), 1fte pro-actie (125.000) 3fte vergunningen handhaving milieuregelgeving (300.000, dekking BMD)
16	I	2.85.00	275.000	B	Onderdeel project rampenbestrijding & project veiligheidsbeleid

Bron: Gemeente Enschede (02-07-2001). *Oosting in uitvoering. Lessen uit de vuurwerkramp (stuknr. 10491)*. Enschede.

Voortdurend capaciteitsstekort

In de tweede voortgangsrapportage Oosting in uitvoering geeft de gemeente blijk van een knelpunt dat bestaat in de kwantiteit van milieuproducten (vergunningverlening en handhaving). “Door de aanzienlijke kwaliteitsverbetering zijn de productien tijdsintensiever geworden. Zo was voor het verlenen van een vergunning gemiddeld 60 uur nodig. Momenteel is dat 100 uur per vergunning.” (Tweede voortgangsrapportage)

De extra benodigde tijd per product veroorzaakt een achterstand in het aantal verwachte milieuvergunningen voor 2002: in eerste instantie werd verwacht dat er circa 150 vergunningen in 2002 zouden kunnen worden afgehandeld, dit is later bijgesteld naar circa 60 vergunningen.

Ook in de vierde voortgangsrapportage (april 2003) wordt geconstateerd dat het gesignaleerde knelpunt nog niet is opgeheven. In de Programmabegroting 2003-2006 worden middelen ter beschikking gesteld, waarmee het overgrote deel van het capaciteitstekort kan worden opgelost. Met betrekking tot handhaving kan het tekort worden opgelost door meer capaciteit in te zetten op zwaardere inrichtingen. Er blijft dan een capaciteitstekort bestaan, maar alleen voor de lichtere milieucategorieën. Deze keuzes ten aanzien van het inzetten van capaciteit zijn gebaseerd op het 'Handhavingsprogramma voor de inrichtinggebonden milieutaak 2003'. Ten aanzien van risicobedrijven wordt geconcludeerd dat alle aanvragen en meldingen worden getoetst aan de landelijk geldende criteria voor de registratie van risicovolle inrichtingen.

In de Eindrapportage Oosting in uitvoering (april 2004) wordt geconstateerd door de gemeente dat er daadwerkelijk meer tijd wordt besteed aan milieuwethandhaving bij bedrijven. De gemeente wijt dit enerzijds aan het doorvoeren van een volledige scheiding tussen vergunningverlening en handhaving, anderzijds aan een vergrote capaciteit. De capaciteit voor handhaving Bouw en Milieu is met **5 fte** toegenomen. Er zijn nu 10 handhavers voor de 3000 bedrijven in Enschede die onder de Wet milieubeheer vallen. Na deze capaciteitsvergroting stelt de gemeente: "De capaciteit, benodigd om de meest wezenlijke onderdelen uit de bedrijfsgerichte milieutaak op adequaat niveau uit te kunnen voeren, is nu echter wel aanwezig." (Eindrapportage) Bij de Brandweer zijn er **21,5 fte** bijgekomen, waarvan er 9 worden gebruikt voor repressie. De Brandweer is in 2004 nog verder uitgebreid met **5 fte**, waarvoor structureel **400.000 euro** beschikbaar wordt gesteld en eenmalig een bedrag van **500.000 euro** aan de Brandweer toekwam. (Gemeente Enschede. *Eindrapportage Oosting in uitvoering.*)

Na 2005

In 2005 is het project 'Risico's van bedrijven' (en de opvolger 'Externe veiligheid') afgelopen. De gemeente is echter van mening dat externe veiligheid nog verdere (blijvende) aandacht nodig heeft. De uitvoering van de gemeentelijke ambities en de invoering van landelijke regelgeving betreft een traject dat "tenminste tot en met 2007 doorloopt". De gemeente heeft er daarom voor gekozen om de resterende werkzaamheden, die voor een deel als zijn ingepland als incidentele werkzaamheden, op te nemen binnen de Dienst Stedelijke Ontwikkelingen en Beheer (DSOB). Voor de benodigde capaciteit voor de uitvoering van de gemeentelijke ambities zijn er structureel man-uren voor externe veiligheid noodzakelijk. Er is inmiddels een vaste formatieplaats binnen het Cluster Bouwen en Milieu vastgelegd binnen de DSOB. (www.enschede.nl)

Gebruikte bronnen:

- Gemeente Enschede (02-07-2001). *Oosting in uitvoering. Lessen uit de vuurwerkramp (stuknr. 10491)*. Enschede.
- Gemeente Enschede (februari 2002). *Oosting in uitvoering. Lessen uit de vuurwerkramp. Voortgangsrapportage 2 (stuknr. 10698)*. Enschede.
- Raad van de gemeente Enschede (07-04-2003). *Raadsvoorstel. Vierde voortgangsrapportage Oosting in uitvoering (VII-G1, stuknr. 11022)*. Enschede.
- Bouw- en Milieudienst, Gemeente Enschede (11-12-2001). *Handhavingsprogramma voor de Inrichtinggebonden milieutaak 2002*. Enschede.
- Bouw- en Milieudienst, Gemeente Enschede (19-11-2003). *Handhavingsprogramma voor de Inrichtinggebonden milieutaak 2003*. Enschede.
- Bouw- en Milieudienst, Gemeente Enschede (14-01-2003). *Handhavingsprogramma voor de Inrichtinggebonden milieutaak 2004*. Enschede.
 - VROM-Inspectie, regio Oost (04-03-2003). *VROM-brede inspectie rapportage gemeente Enschede*.
- Gemeente Enschede (24-06-2003). *Programmabegroting 2004-2007*.
- www.enschede.nl

Bijlage 7: Voorbeelden van beleidsprestaties van het beleid van andere gemeenten

In deze bijlage worden beleidsprestaties van andere gemeenten beschreven. Er wordt gekeken naar de inspanningen van andere gemeenten om de externe veiligheidssituatie in hun gemeente te veranderen. In bijlage 6, waarin de beleidsprestaties van de gemeente Enschede zijn beschreven, wordt er met name aandacht besteed aan de beschikbare capaciteit. De inhoud van het externe veiligheidsbeleid van de gemeente Enschede is in bijlage 2 al aan de orde gekomen.

Er is een selectie van gemeenten gemaakt die ongeveer vergelijkbaar zijn met Enschede qua inwonersaantal. De geselecteerde gemeenten zijn Almere, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Eindhoven, Groningen, Haarlem, Nijmegen, Tilburg en Zaanstad. Op geen van de websites van deze gemeenten konden gegevens worden gevonden over de capaciteit die beschikbaar is voor het externe veiligheidsbeleid. Er is dan ook voor gekozen om in deze bijlage een overzicht te geven van de producten van het externe veiligheidsbeleid van andere gemeenten. Ook hierover kon op de websites van sommige gemeenten geen informatie gevonden worden (Arnhem, Breda, Groningen, Haarlem en Tilburg). Zodoende zijn alleen de overige gemeenten in deze bijlage opgenomen.

Almere

Rampenplan

Via de website van de gemeente Almere kunnen burgers het rampenplan van de gemeente raadplegen.

Apeldoorn

Overzicht risicobedrijven

Op de website van de gemeente Apeldoorn is een overzicht opgenomen van de risicobedrijven die zich in de gemeente bevinden.

(http://www.apeldoorn.nl/data/internet/veiligheid_en_regelgeving/veiligheid/risicobedrijven_november_2004.pdf)

Rampenplan

Ook het rampenplan van de gemeente is op de website makkelijk te vinden voor burgers. (<http://www.apeldoorn.nl/smartsite.dws?id=31953>)

Verzoek om handhaving

Iedereen in de gemeente Apeldoorn kan een verzoek om handhaving bij de gemeente indienen voor bedrijven waarvan men heeft vastgesteld dat het bedrijf activiteiten onderneemt waarvoor geen milieuvergunning is verleend of de milieuregels overtreedt en waarvan men hinder ondervindt. Indien de burger er niet zeker van is of er een overtreding plaatsvindt, kan hierover eerst informatie ingewonnen worden bij de gemeente. De gemeente beoordeelt nadat het verzoek is ingediend of er daadwerkelijk sprake is van een verzoek om handhaving of een milieuklacht en of dit verzoek wordt ingewilligd. (<http://www.apeldoorn.nl/smartsite.dws?id=22160>)

Eindhoven

Overzicht risicobedrijven

De gemeente Eindhoven publiceert een overzicht van de bestaande risicovolle bedrijven, dat wekelijks wordt bijgewerkt. Het overzicht laat een actueel beeld zien van de laatste controles en de geplande vervolgacties. Het overzicht is via de website van de gemeente voor het publiek toegankelijk. (www.eindhoven.nl)

Nijmegen

Overzicht risicobedrijven

De gemeente heeft een overzicht van de risicovolle bedrijven in de gemeente opgenomen op haar website. Dit overzicht dateert van 31 maart 2001. In 2005 wordt een nieuw overzicht verwacht (http://www.nijmegen.nl/Leven_in_Nijmegen/milieuenafval/handhaving_vergunning_verlening/risicobedrijvennijmegen/index.asp)

Routering vervoer gevaarlijke stoffen

De gemeente heeft een routering voor het vervoer van gevaarlijke stoffen opgesteld die actueel wordt gehouden. (http://www.nijmegen.nl/Images/41_46031.pdf)

Plan van aanpak vergunningverlening milieu 2003-2006

De gemeente heeft een plan van aanpak opgesteld voor de milieuvergunningverlening in de periode 2003-2006. (http://www.nijmegen.nl/Images/41_25927.pdf)

Zaanstad

Overzicht risicovolle situaties

De gemeente stelt in het vooruitzicht dat er een overzicht van alle risicovolle situaties op de gemeentelijke website wordt geplaatst (<http://www.zaanstad.nl/functies/pagfunctie.cfm?parameter=1188>).

Routering vervoer gevaarlijke stoffen

De gemeente Zaanstad heeft een routering voor het vervoer van gevaarlijke stoffen opgesteld, welke te bekijken is via de website (<http://www.zaanstad.nl/functies/pagfunctie.cfm?parameter=1104>).

Bijlage 8: Bereikte effecten in de gemeente Enschede

In deze bijlage worden de bereikte effecten van het het Enschedese externe veiligheidsbeleid beschreven. Hierbij maken we onderscheid tussen het aantal gesaneerde bedrijven en de onveiligheidsgevoelens onder de Enschedese bevolking. Deze gegevens geven immers blijk van een eventuele toename van de objectieve en subjectieve veiligheid. Een andere mogelijkheid om de objectieve veiligheid te meten is het vergelijken van het aantal woningen en bedrijven ('kwetsbare objecten') dat zich binnen de risicocontouren bevindt; er bestaat immers een veiligere situatie wanneer zich minder mensen binnen de risicocontouren om een risicobedrijf bevinden dan voorheen. De gemeente Enschede beschikt echter niet over gegevens hierover, zodat hiervan geen analyse gemaakt kan worden.

De gegevens over onveiligheidsgevoelens zijn opgenomen in bijlage 11, waarin de baten van het Enschedese externe veiligheidsbeleid zijn beschreven. Voor informatie hierover wordt u naar deze bijlage verwezen.

Gesaneerde bedrijven

Uit het globaal financieel overzicht periode 2000-2005 blijkt dat de volgende bedrijven in de gemeente Enschede gesaneerd zijn. Hieronder wordt een opsomming van deze bedrijven gegeven en tevens worden de door de gemeente gemaakte kosten (in euro's) genoemd. (Eindrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid, Globaal financieel overzicht)

Tabel 8.1: Gesaneerde bedrijven en de kosten van de sanering

	Kosten van sanering (in euro's)
2001	
Haarman Vuurwerk	5.500.000
All-round Special Effects	776.682
LPG-tankstation Geffertsingel (nov 2001)	192.403
LPG-tankstation Wesselerbrinklaan (nov 2001)	589.914
2002	
Ditters Transport (verhuizing)	5.834
Jacob Bakker	85.000
2003	
13 vuurwerkbedrijven (in het kader van de Stimuleringsregeling vuurwerkbedrijven)	32.500
2004	
LPG-tankstation Veger	257.000
Vuurwerkbedrijven (in het kader van de Stimuleringsregeling vuurwerkbedrijven)	10.500
2005 (begroot)	
Johnson Diversey	87.000
HST	218.000
Vuurwerkbedrijven (in het kader van de Stimuleringsregeling vuurwerkbedrijven)	5.000

Bron: Gemeente Enschede (februari 2005 / maart 2005). *Eindrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid.*

In de Eindrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid is opgenomen dat er momenteel nog met twee LPG-tankstations onderhandeld wordt over sanering. Deze onderhandelingen vinden plaats op basis van vrijwillige medewerking van de bedrijven. Uit een optelling van tabel 8.1 volgt dat de gemeente Enschede tot nu toe **7.759.833 euro** heeft besteed aan de sanering van bedrijven in het kader van het externe veiligheidsbeleid.

Er is nog steeds een aantal bedrijven dat speciale aandacht nodig heeft. Bij Boekelo Decor is op dit moment geen sprake van een overtreding van de risicogrenswaarden, maar door het treffen van technische voorzieningen kunnen de risico's van de verspreiding van schadelijke stoffen nog sterk verkleind worden. Ten aanzien van Chemproha ligt er een woonboot binnen de veiligheidsafstand. Door deze te verplaatsen wordt het knelpunt opgelost.

Gebruikte bronnen:

- Gemeente Enschede (februari 2005 / maart 2005). *Eindrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid (definitieve versie)*.

Bijlage 9: Bereikte effecten in andere gemeenten

Net als in bijlage 8 maken we bij de beschrijving van de bereikte effecten van het externe veiligheidsbeleid van andere gemeenten onderscheid tussen het aantal gesaneerde bedrijven en de onveiligheidsgevoelens onder de bevolking. Ook in deze bijlage is gekozen om een aantal gemeenten te selecteren die qua inwoneraantal enigzins overeenkomen met de gemeente Enschede of die al in een eerdere bijlage zijn gebruikt in een vergelijking (zoals de gemeenten waarover de VROM-Inspectie een gemeenterapport heeft opgesteld, bijlage 4).

Op de websites van de gemeenten was echter geen enkele informatie te vinden over het aantal gesaneerde bedrijven. Er werd weleens een persbericht gevonden over een bedrijf dat in het kader van het externe veiligheidsbeleid was gesaneerd, maar nooit bleken er gegevens beschikbaar te zijn over het totale aantal gesaneerde bedrijven binnen de gemeenten en de kosten daarvan.

Ook was er op geen enkele gemeentelijke website, net zoals bij de gemeente Enschede (bijlage 8), informatie beschikbaar over het aantal kwetsbare objecten binnen risicocontouren.

Er kon op de gemeentelijke websites van de Apeldoorn, Deventer, Ede, Eindhoven, Gouda, Leiden, Waalwijk, Zaanstad en Zwolle wel informatie worden gevonden over (on)veiligheidsgevoelens onder de bevolking. Hiermee kan enkel een beeld worden gevormd van de subjectieve veiligheid in andere gemeenten dan Enschede.

Voor de gegevens over de waardering van de veiligheid in andere gemeenten wordt echter doorverwezen naar bijlage 13, net zoals in bijlage 8 werd verwezen naar bijlage 11 voor de (on)veiligheidsgevoelens van Enschedese burgers. In bijlage 13 worden de baten van het externe veiligheidsbeleid van andere gemeenten behandeld.

Bijlage 10: Kosten van het Enschedese externe veiligheidsbeleid

In deze bijlage zullen de kosten worden besproken die de gemeente Enschede heeft gemaakt voor haar externe veiligheidsbeleid. In de eerste plaats wordt er gekeken hoeveel budget er beschikbaar was vanuit het Rijk voor de provincies en vanuit de provincie Overijssel voor de gemeente Enschede. Vervolgens wordt gekeken naar wat de begrote kosten zijn van de gemeente Enschede. Daarna wordt bekeken welke kosten daadwerkelijk zijn gemaakt.

Het doel van deze paragraaf is het geven van een overzicht van de begrote en gerealiseerde kosten van de gemeente Enschede voor het externe veiligheidsbeleid. Op 24 juni 2003 is het Programma Veiligheid vastgesteld door de Gemeenteraad dat in de Enschedese Programmabegroting 2004-2007 is opgenomen. Het doel hiervan was de structuur en samenhang in het lokale veiligheidsbeleid duidelijk te maken en te versterken. Doel is ook om de effectiviteit van het beleid inzichtelijk te maken en te versterken. Het Programma Veiligheid stelt de Raad in staat om een afweging te maken tussen te stellen prioriteiten binnen het thema veiligheid.

Ondanks het opstellen van dit Programma Veiligheid bestaat er onduidelijkheid; niet alleen over de kosten die gemaakt zijn voor 2003, maar ook over kosten die niet binnen het Programma Veiligheid zijn ondergebracht. In deze paragraaf wordt getracht om alle kosten die gemaakt zijn om externe veiligheid te verbeteren weer te geven.

Een aantal problemen rees bij het vullen van deze paragraaf. Enerzijds zijn de onderdelen van de verschillende gemeentelijke begrotingen niet zodanig gespecificeerd dat er een duidelijk onderscheid te maken was tussen kosten van externe veiligheid en andere beleidsterreinen. Anderzijds hebben we te maken met kosten die slechts gedeeltelijk of zijdelings met het externe veiligheidsbeleid te maken hebben, zoals het uitbreiden van de capaciteit van de Brandweer.

Bijdrage van het Rijk aan de provincie

Het Rijk stelt budget beschikbaar aan lagere overheden voor de uitvoering van een externe veiligheidsbeleid. Vanaf 2006 vindt er structurele financiering voor de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid plaats. Tot die tijd is er sprake van een overgangstermijn waarbij er 20 miljoen euro beschikbaar is voor regionale en lokale overheden. Met deze beperkte middelen dienen zij een start te maken met een efficiënte uitvoering van het beleid. Dit bedrag wordt verdeeld tussen de provincies en is alleen bedoeld voor de extra apparaatkosten waarmee gemeenten te maken krijgen (www.slagenvoorveiligheid.nl). In deze overgangsperiode wordt gebruik gemaakt van programmafinanciering. Programmafinanciering houdt in dat het Rijk ingediende programma's voor 2004 en 2005 financiert, waarbij per provincie een maximaal bedrag beschikbaar wordt gesteld. Het doel van deze programmafinanciering is het implementeren van het externe veiligheidsbeleid van een kwaliteitsimpuls te voorzien, zodat de kwaliteit wordt verbeterd en dit hogere niveau in volgende jaren wordt vastgehouden. Een afgeleide doelstelling is de optimalisering van kosten door samenwerkingen tussen gemeenten en provincies, het opbouwen van kennis en ervaring en deze op het gewenste niveau te behouden binnen provincies en gemeenten.

In 2004 en 2005 wordt respectievelijk 8 en 17 miljoen euro door het Kabinet verstrekt, waarvan in totaal 5 miljoen is gereserveerd voor 1^e lijnstaken. In de periode 2006-2010 wordt jaarlijks 25 miljoen euro uitgetrokken voor programmafinanciering, waarbij het versterken van gezamenlijke regionale uitvoeringsstructuren een kernpunt blijft (Brief van van Geel aan B&W over programmafinanciering externe veiligheid, d.d. 24-12-2004).

Voor de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid verstrekt het Rijk de middelen op de volgende wijze over de provincies.

Tabel 10.1: Verdeling Rijksmiddelen voor de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid

Provincie	Totaal verstrekte middelen
Drenthe	313.000
Flevoland	241.000
Fryslân	667.000
Gelderland	2.172.000
Groningen	999.000
Limburg	1.473.000
Noord-Brabant	3.476.000
Noord-Holland	1.592.000
Overijssel	1.048.000
Utrecht	782.000
Zeeland	1.091.000
Zuid-Holland	6.145.000

Bron: Geel, P.L.B.A. van, staatssecretaris van VROM (24-12-2004). *Brief aan het college van burgemeester en wethouders. Programmafinanciering externe veiligheid.* Den Haag.

Naast het geld voor provincies stelt het Kabinet de volgende bedragen beschikbaar voor het oplossen van knelpunten.

Tabel 10.2: Gereserveerde bedragen van het Kabinet voor externe veiligheidsbeleid, verdeling over de perioden 2002-2006 en 2007-2010

Knelpunt	Gereserveerd bedrag in euro's	2002-2006	2007-2010
1. BRZO-bedrijven	20 mln	50%	50%
2. CPR-15 bedrijven	8 mln	50%	50%
3. Ammoniak koelinstallaties	5 mln	100%	
4. Emplacementen	50 mln	25%	75%
5. Veiligheidsmaatregelen spoor	20 mln	75%	25%
6. Ammoniak-transport	20-50 mln		100%
7. Propyleentransport	4 mln	100%	
Totaal	127-157 mln		

Bron: Kamp, minister van VROM, tweede voortgangsbrief externe veiligheid.

Bijdrage van de provincie Overijssel aan gemeenten

De provincie Overijssel heeft haar middelen verdeeld over projecten waaraan de gemeenten mee konden doen. De meeste gemeenten in de provincie Overijssel hebben zich hiervoor ingeschreven. Het gaat om de volgende projecten (Provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid):

Tabel 10.3: Projecten provincie Overijssel en toegekende middelen

Projecten provincie Overijssel	2004	2005	Totaal
--------------------------------	------	------	--------

1	kennis- en implementatietraject gemeentelijk externe veiligheidsbeleid	40.000	45.000	85.000
2	risico-inventarisaties	110.000	140.000	250.000
3	actualisatie Wm-vergunningen	200.000	270.000	470.000
4	transport gevaarlijke stoffen / routing	9.044	30.196	39.240
5	verantwoordingsplicht groepsrisico	47.600	41.650	89.250
				933.490

Bron: Provincie Overijssel (18-05-2004). *Provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid – provincie Overijssel.*

De overige beschikbare middelen worden besteed aan het programmamanagement (6% van het totale beschikbare budget: € 62.889) en aan landelijk op te pakken zaken, waarvoor 5% van het totale budget wordt gereserveerd (€52.407). In totaal wordt een bedrag van **€1.048.786** besteed, overeenkomstig het totaal beschikbare bedrag.

Om de provinciale bedragen over de gemeenten te verdelen, maakt de provincie Overijssel gebruik van een verdeelsleutel die is gebaseerd op het aantal Wm-inrichtingen in de gemeente waarvoor de gemeente het bevoegd gezag is. Binnen de Wm-inrichtingen wordt aan bepaalde categorieën bedrijven gewicht toegekend: LPG-tankstations 0,5; PBZO-bedrijven 2; veiligheidsrapportageplichtige bedrijven 3; en alle andere inrichtingen 1. Als peildatum voor het aantal Wm-inrichtingen wordt 1 oktober 2004 gebruikt.

De verdeling tussen gemeenten van de beschikbare middelen voor de projecten ‘risico-inventarisaties’ en ‘actualisatie Wm-vergunningen’ is door de provincie openbaar gemaakt. Deze verdeling ziet er als volgt uit:

Tabel 10.4: Verdeling financiële middelen Programma Uitvoering Externe Veiligheid 2004-2005 over gemeenten en provincie (in euro's)

Gemeente	Risico-inventarisaties	Actualisatie Wm-vergunningen	Totaal
Almelo	16.319,44	31.512,13	47.831,57
Borne	694,44	-	694,44
Dalfsen	3.819,44	7.375,18	11.194,62
Deventer	18.055,56	34.864,48	52.920,04
Dinkelland	5.902,78	-	5.902,78
Enschede	21.180,56	40.898,72	62.079,27
Haaksbergen	5.208,33	10.057,06	15.265,39
Hardenberg	15.972,22	30.841,65	46.813,88
Hellendoorn	5.902,78	11.398,00	17.300,78
Hengelo	9.375,00	18.102,71	27.477,71
Hof van Twente	6.250,00	12.068,47	18.318,47
Kampen	7.986,11	15.420,83	23.406,94
Losser	-	-	-
Oldenzaal	3.472,22	6.704,71	10.176,93
Olst-Wijhe	7.291,67	14.079,89	21.371,55
Ommen	8.680,56	16.761,77	25.442,32
Raalte	10.416,67	20.114,12	30.530,79
Rijssen-Holten	9.375,00	18.102,71	27.477,71
Staphorst	8.333,33	16.091,30	24.424,63
Steenwijkerland	13.888,89	26.818,83	40.707,72
Tubbergen	3.125,00	6.034,24	9.159,24
Twenterand	2.777,78	5.363,77	8.141,54
Wierden	4.513,89	8.716,12	13.230,01

Zwartewaterland	5.555,56	10.727,53	16.283,09
Zwolle	21.527,78	41.569,19	63.096,96
Provincie Overijssel	34.375,00	66.376,60	100.751,60
Totaal	250.000	470.000	720.000

Bron: Provincie Overijssel (03-03-2005?). *Persbericht. Provincie verdeelt zeven ton voor projecten externe veiligheid.* <http://www.prv-overijssel.nl/asp/get.asp?xdl=../views/ov/xdl/Page&VarIdt=00000003&SitIdt=00000006&ItmIdt=00001601>

Uit tabel 10.4 blijkt dat de provincie 21.180 euro aan de gemeente Enschede beschikbaar heeft gesteld voor het maken van een risico-inventarisatie en 409.000 euro voor de actualisatie van Wm-vergunningen. In totaal komt dit neer op ruim 62.000 euro.

Begrote kosten gemeente Enschede

Op 19 november 2001 heeft de Raad het externe veiligheidsbeleid van de gemeente vastgesteld. Voor de apparaatskosten 2002 trok de Raad toen een bedrag van 650.000 gulden (**294.957 euro**) uit. Dit bedrag werd onttrokken aan de reservering Verbetering Stad. In de Perspectiefnota 2002-2005 reserveerd de gemeente in totaal **7.715.000 euro** voor het externe veiligheidsbeleid.

Uitvoering actiepunten Commissies Oosting en Alders

In de eerste voorgangrapportage Oosting in uitvoering is de volgende tabel opgenomen waarin de verwachte kosten van de uitvoering van de actiepunten staan. In deze tabel staan de bedragen vermeld in guldens en zijn de productnummers in de aanvullende begroting weergegeven.

Tabel 10.5: Financiële verantwoording uitvoering actiepunten

Nr.	Incidenteel/Structureel	Productnr. Aanv. Begr.	Benodigd budget (in guldens!)	Art. 25 (A) Beleid (B) Extra (E)	Toelichting
1	S	2.35.20 2.35.10 2.25.30	50.000 15.000 20.000	B	0,6fte (vergunning en handhaving)
1	I	2.35.10	15.000	A	
2	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.35.30 2.20.00 2.20.40	20.000 25.000 900.000* 30.000 120.000 242.000	B	0,1fte 0,3fte (vergunning en handhaving) 3,5fte (700.000 reeds verwerkt in rekening 2000) 0,25fte 0,75fte (aanscherping ruimtelijk beleid) 1fte (bestemmingsplannen)
2	I	2.35.00 2.35.10 2.20.00 2.20.40	500.000 25.000 75.000 13.000	A	Overige kosten 0,3fte (vergunning en handhaving) 0,5fte (herziene wijkvisie)
3	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.35.30	50.000 50.000 200.000 10.000	B	0,3fte (vergunning en handhaving) 0,6 fte (vergunning en handhaving) 1,3fte (vergunning en handhaving) 0,05fte (vergunning en handhaving)
3	I	2.35.10	50.000	A	0,3fte (vergunning en handhaving) 0,6fte (vergunning en handhaving)

					1,3fte (vergunning en handhaving) 0,05fte (vergunning en handhaving)
4	S	2.35.10 2.35.20 2.21.00	25.000 100.000 32.000	B	0,3fte (vergunning en handhaving) 0,6fte (vergunning en handhaving) 1,1fte (optimaliseren processen)
4	I	2.35.10	25.000	A	0,3fte (vergunning en handhaving) 0,6fte (vergunning en handhaving) 1,1fte (optimaliseren processen)
5	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.35.30	15.000 2.500 50.000 30.000	B	0,1fte (vergunning en handhaving) 0,025fte (vergunning en handhaving) 0,3fte (vergunning en handhaving) 0,2fte (vergunning en handhaving)
5	I	2.35.10	2.500	A	
6	S	2.35.20	50.000	B	0,3fte (vergunning en handhaving)
7	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.21.20	20.000 15.000 50.000 240.000	B	0,13fte (vergunning en handhaving) 0,2fte (vergunning en handhaving) 0,3fte (vergunning en handhaving) 1,5fte (extra inspecties)
7	I	2.35.10	15.000	A	
8	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.35.30	10.000 15.000 70.000 30.000	B	0,05fte (vergunning en handhaving) 0,2fte (vergunning en handhaving) 0,45fte (vergunning en handhaving) 0,2fte (vergunning en handhaving)
8	I	2.35.10	15.000	A	
9	S	2.35.00 2.35.10 2.35.20 2.35.30	40.000 50.000 50.000 25.000	B	0,25fte (vergunning en handhaving) 0,6fte (vergunning en handhaving) 0,3fte (vergunning en handhaving) 0,16fte (vergunning en handhaving)
9	I	2.35.10	50.000	A	
10	S	2.35.10 2.35.20 2.35.30	5.000 10.000 10.000	B	0,05fte (vergunning en handhaving) 0,05fte (vergunning en handhaving) 0,05fte (vergunning en handhaving)
10	I	2.35.10	5.000	A	
11	S	1.01.03	125.000	B	0,5fte repressie en 0,5fte arbo
12	S	1.01.02 1.01.02	240.000 125.000	B	2fte gebruiksvergunning (240.000), 1fte pro-actie (125.000) 3fte vergunningen handhaving milieuregelgeving (300.000, dekking BMD)
16	I	2.85.00	275.000	B	Onderdeel project rampenbestrijding & project veiligheidsbeleid

Bron: Gemeente Enschede (02-07-2001). *Oosting in uitvoering. Lessen uit de vuurwerkramp (stuknr. 10491)*. Enschede.

Uit bovenstaande tabel kan worden afgeleid dat er in totaal 4.232.000 gulden (ongeveer **2.015.240 euro**) begroot werd voor de uitvoering van de actiepunten 1 tot en met 12 en 16 van de Commissie Oosting.

Programmabegroting 2004-2007

In de programmabegroting 2004-2007 worden de kosten voor verschillende onderdelen van externe veiligheid specifiek genoemd.

Tabel 10.6: Begrote kosten* externe veiligheid uit Programmabegroting 2004-2007

Productnr**	productomschrijving	2004	2005	2006	2007
<i>Woon- en leefomgeving in en om de stad</i>					
2.20.00 x	Ruimtelijk beleid	866	881	738	752
2.20.10	Beleid buitengebied	565	538	549	559

2.20.20	Groen en spelen	154	156	159	162
2.20.40 x	Ruimtelijke regelgeving	1.382	1.407	1.354	1.380
2.21.00 x	Bouwvergunningen	485	494	504	513
2.21.20	Handhaving bouw	1.121	1.141	1.163	1.186
2.22.00	Monumenten	150	153	156	159
2.30.00	Stedelijke vernieuwing	1.237	1.259	1.283	1.308
2.35.00 x	Strategisch milieubeleid	680	535	545	556
2.35.10 x	Uitvoering milieu	1.196	1.218	1.242	1.265
2.35.11	Afvalstoffenheffing	14	15	15	15
2.35.20 x	Vergunningen milieu	1.048	1.067	1.088	1.108
2.35.30 x	Handhaving milieu	1.331	1.355	1.382	1.408
2.35.40	Natuureducatie	696	665	678	691
2.50.00	Stadsdeelbeheer	11.350	11.909	12.542	12.902
2.62.00	Riolering	589	600	612	623
2.65.50	Openbare verlichting	2.268	2.354	2.433	2.521
2.66.00	Reclame op openbare ter	-343	-349	-356	-363
2.75.00	Begraafplaatsen c.a.	529	538	549	559
2.76.00	Woonwagencentrum	46	47	48	49
2.77.00	Beheersbedrijf	-119	-121	-123	-125
Totaal		25.245	25.862	26.561	27.228
<i>Veiligheid</i>					
1.01.01	Beleid	499	508	518	528
1.01.02 x	Preventie	662	674	687	700
1.01.03 x	Repressie	5.844	5.908	6.070	6.187
1.02.01	Rampenbestrijding en grootschalig optreden	875	891	908	926
Totaal		7.880	7.981	8.183	8.341

* Saldi in €1.000

** De met een x gemarkeerde producten komen voor in de vorige tabel over de uitvoering van de actiepunten van de Commissie Oosting

Bron: Gemeente Enschede (24-06-2003). *Programmabegroting 2004-2007*.

http://www.enschede.nl/nieuw/pol_en_bestuur/beleidsdocumenten/financien/begroting2004-2007/default.htm

Gemaakte kosten Enschede

In dit onderdeel van deze bijlage worden de kosten genoemd die de gemeente Enschede heeft gemaakt in de uitvoering van haar externe veiligheidsbeleid. Aan het einde van deze paragraaf wordt het globaal financieel overzicht voor de periode 2000-2005 weergegeven, zoals in de Eindrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid is opgenomen.

Apparaatskosten en saneringskosten

Van de €7,7 miljoen die de Raad gereserveerd heeft voor de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid. In 2001 is er **€2,85 miljoen** uitgegeven aan saneringskosten van LPG-tankstations, waarvan **€1,5 miljoen** ten laste van de reservering kwam. Daarnaast heeft de Raad in 2001 en 2002 haar goedkeuring gegeven aan het intrekken van een vergunning van een LPG-tankstation, de beëindiging van een gasopslag en een bijdrage aan de verplaatsing van een transportbedrijf. Deze saneringsactiviteiten hadden een totale omvang van circa **€300.000**.

Tevens is in 2002 de Stimuleringsregeling voor vuurwerkbedrijven goedgekeurd door de Raad. Er is **€75.000** gereserveerd voor maximaal 30 bedrijven. De gemeente heeft besloten om voor de apparaatskosten voor de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid in 2002 een bedrag van f. 650.000 (**€294.957**) beschikbaar te stellen.

Dit bedrag werd onttrokken aan de reservering Verbetering Stad. (Raadsvoorstel d.d. 19-11-2001). Hiervan is in 2002 €196.000 voor apparaatskosten gebruikt. (Raadsvoorstel d.d. 01-09-2003).

In de Perspectiefnota 2002-2005 van de gemeente is in totaal 7.715.000 euro gereserveerd voor het externe veiligheidsbeleid. Hiervan is vanaf het najaar 2003 **1.168.000 euro** gebruikt voor de sanering van bedrijven en voor apparaatskosten. Hiernaast is het bedrijf All Round Special Effects in 2001 uitgekocht voor 970.560 euro. Hierna blijft er een bedrag van 5.645.440 euro over.

Voor 2005 is er nog ongeveer **4.300.000 euro** van het begrote bedrag over. Maximaal 1.200.000 euro hiervan is nodig voor saneringen en andere kosten van het externe veiligheidsbeleid. Dit betekent dat een bedrag van 3.100.000 euro overblijft. Op 14 februari 2005 is op de agenda van B&W gezet dat het College de Raad voorstelt om de reservering van **3.100.000 euro** eenmalig neerwaarts bij te stellen, ten gunste van de reservering Verbetering Stad. In maart 2005 is er over dit voorstel in de Raad besloten (Raadsvoorstel, maart 2005; Agendaformulier B&W, 14-02-2005). Het college besloot om 300.000 euro over te schrijven naar de reserve Verbeteren Stad en om 80.000 euro aan “apparaatskosten voor de resterende activiteiten voor externe veiligheid in 2005 en 2006 ... ten laste te brengen van de resterende claim op ‘Risico’s van bedrijven’, reserve verbeteren stad, Perspectiefnota 2002-2005, Nieuw Beleid pijler fysiek nummer 17” (B&W Besluitenlijst d.d. 05-04-2005). Het project Externe veiligheid loopt in 2005 af, omdat het externe veiligheidsbeleid voortaan regulier uitgevoerd zal worden. Dit is nodig vanwege de ambities die de gemeente op dit gebied heeft. Hieruit vloeit voort dat de uitgaven voor de apparaatskosten zullen afnemen. Voor 2005 en 2006 zijn deze kosten begroot op **40.000 euro**. Voor 2005 komen de kosten echter neer op **80.000 euro** en dit bedrag is dus bijgesteld.

Tabel 10.7: Apparaatskosten (kosten voor 2005 en 2006 zijn begrote kosten)

	2002	2003	2004	2005	2006
Apparaatskosten	294.957	184.000	125.000	40.000* (80.000, bijgesteld)	40.000*

* Vanwege de overgang naar een structurele inbedding in het takenpakket van de DSOB.

Bron: Voortgangsrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid, 03-12-2003; Raadsvoorstel, maart 2005; Raadsvoorstel d.d. 19-11-2001.

Saneringen

Hieronder zal een opsomming worden gegeven van saneringen van risicobedrijven in de gemeente Enschede. De kosten hiervan vallen onder de gerealiseerde kosten en zijn veelal terug te vinden in het globaal financieel overzicht aan het einde van deze bijlage.

Op 27 juni 2001 besluit de Raad om de milieuvergunning van vuurwerkbedrijf **Haarman Vuurwerk BV** in te trekken. De gemeente en Haarman komen een bedrag van €5,5 miljoen overeen voor de saneringskosten. In dit raadsvoorstel is echter niet opgenomen waar de gemeente dit bedrag vandaan haalt. (Gemeente Enschede (02-07-2001). *Raadsvoorstel. Rechtshandeling.*

http://cms.enschede.nl/ariadne/loader.php/nl/root/extern/subwebs/archiefbi/rdvoorstellen/rdvoorstel2001/Raad_september/10494.doc/view.pdf

Daarnaast wordt in 2001 het bedrijf **All Round Special Effects** in 2001 uitgekocht voor 970.560 euro (Perspectiefnota 2002-2005).

Na de uitkoop van All Round Special Effects en Haarman Vuurwerk zijn er in Enschede geen opslagen van professioneel vuurwerk meer over.

Op 2 maart 2004 besloot de Raad een bedrag van €253.000 te verlenen aan dhr. **Veger** (brandstoffenverkooppunt aan de Oldenzaalsestraat 726) voor de opheffing en ontmanteling van een LPG-installatie (gedeeltelijke intrekking van de milieuvergunning). Deze kosten worden gedekt uit het budget 'Bedrijfsverplaatsing risicovolle bedrijven', reservering Verbeteringen Stad (Perspectiefnota 2002-2005, Nieuw beleid pijler fysiek nummer 16). (Gemeente Enschede (05-04-2004).

Raadsvoorstel. Verlenen krediet t.b.v. opheffing LPG verkooppunt Oldenzaalsestraat 726 Enschede (stuknr. 11288).

<http://cms.enschede.nl/nieuws/actueel/00220/11288.doc>)

Op 11 augustus 2002 stemde de Raad is met een bijdrage van €85.000 aan **Jacob Bakker BV** voor de opheffing en ontmanteling van een propaangasinstallatie. Hiermee trok de gemeente de milieuvergunning van deze BV gedeeltelijk in. Deze kosten werden gedekt door post 16 (bedrijfsverplaatsing/LPG) uit de perspectiefnota 2002-2005 onder 'Nieuw beleid pijler fysiek'. (Gemeente Enschede (09-09-2002). *Raadsvoorstel. Vaststellen begrotingswijziging inzake beëindiging risico-activiteit in kader van Risico's van bedrijven (stuknr. 10869).*

<http://cms.enschede.nl/ariadne/loader.php/root/extern/subwebs/archiefbi/rdvoorstellen/rdvoorstel2002/september/10869.doc/view.pdf>)

Uit dezelfde stelpost als hierboven beschreven, is de bijdrage van de gemeente aan **Johnson Diversey BV** afkomstig. Het betreft hier een tegemoetkoming van €87.000 voor de realisatie van de veiligheidsvoorzieningen voor de opslagen van grondstoffen en eindproducten. Op deze manier kan het bedrijf voldoen aan de eis van afwezigheid van kwetsbare objecten binnen de veiligheidsafstand voor het plaatsgebonden risico (10^{-6}). (Gemeente Enschede (04-10-2004). *Raadsvoorstel. Sanering risico-situatie Johnson Diversey BV (stuknr. 11393).*

<http://cms.enschede.nl/politiekbestuur/agendas/raadscommissies/00059/11393.doc>)

Op 25 november 2004 heeft de Raad besloten om **HST BV** een krediet te verlenen van €218.000 voor de beëindiging van de opslag van rookzwak kruit en de daarmee samenhangende intrekking van een gedeelte van de milieuvergunning. Deze kosten worden gedekt door de reserver Verbeteren Stad uit het budget 'Risico's van bedrijven' (Perspectiefnota 2002-2005, Nieuw beleid pijler fysiek nummer 17). Dit bedrijf overtreedt de regels van de effectcontour (60m) niet (eerste woning bevindt zich op 160m), maar zijn aanwezigheid zorgt voor onrustgevoelens in de buurt, zoals blijkt uit verschillende bezwaarschriften. (Gemeente Enschede (20-12-2004).

Raadsvoorstel. Goedkeuring afkoop kruitopslag HST BV (stuknr. 11499).

<http://cms.enschede.nl/politiekbestuur/agendas/raadscommissies/00074/11499.doc>)

Actualisering bestemmingsplannen

De gemeente heeft in haar meerjarenbegroting 2000-2004 al geld beschikbaar gesteld voor de actualisatie van bestemmingsplannen. Hiermee wil de gemeente haar grote achterstand in actuele bestemmingsplannen inlopen.

Tabel 10.8: Beschikbare middelen voor actualisering bestemmingsplannen

Jaar	Beschikbaar
2000	200.000 gld (+/- 91.000 euro)
2001	150.000 gld (+/- 68.000 euro)
2002	68.000 euro

Bron: Raadsvoorstel Inhaalslag bestemmingsplannen, d.d. 18-11-2002

In een memo van 24 januari 2005 meent wethouder Le Loux dat de inhaalslag bestemmingsplannen volgens schema verloopt. Inmiddels is 1 van de 25 bestemmingsplannen vastgesteld en zijn de procedures van 4 andere opgestart. Volgens de planning zijn de procedures van alle bestemmingsplannen in 2006 opgestart. (Memo inhaalslag bestemmingsplannen)

Samenvatting begrote kosten

In de onderstaande tabel wordt een opsomming gegeven van de hierboven genoemde begrote kosten voor het externe veiligheidsbeleid van de gemeente Enschede.

Tabel 10.9: Opsomming begrote kosten

Apparaatskosten 2002	294.957 euro
Totaal begrote kosten externe veiligheidsbeleid 2002-2005	7.715.000 euro
Begrote kosten voor realisatie actiepunten 1-12 en 16 Commissie Oosting	2.015.240 euro
Begrote kosten Stimuleringsregeling voor vuurwerkbedrijven (max. 30 bedrijven)	75.000 euro
Begrote apparaatskosten 2005	80.000 euro
Begrote apparaatskosten 2006	40.000 euro

Globaal financieel overzicht

Hieronder wordt het globaal financieel overzicht weergegeven, zoals dat is opgenomen in de Eindrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid. Zoals aan het begin van deze paragraaf werd gesteld, staan niet alle gemaakte kosten hierin. Zo is buiten de reservering van 7,7 miljoen euro 1.350.000 gebruikt voor de sanering van LPG-tankstations in 2001, is er in 2002 voor 294.957 euro besteed aan apparaatskosten en is in 2001 Haarman Vuurwerk uitgekocht voor 5,5 miljoen euro.

Tabel 10.10: Globaal financieel overzicht periode 2000-2005 (in euro's)

BUDGET RISICO'S VAN BEDRIJVEN UIT RAMPBEGROTING	
<i>Realisatie 2001</i>	
Budget voor inventarisatie Risico's van bedrijven 2000+2001	249.579
Realisatie apparaats- en materiële kosten 2000	27.914-
Realisatie apparaats- en materiële kosten 2001	200.695-
Restant (niet meer beschikbaar)	20.971

BUDGET EXTERNE VEILIGHEID UIT PERSPECTIEFNOTA	
A	Realisatie 2001
	Realisatie apparaats- en materiële kosten 2001
	Realisatie saneringskosten 2002:
	• All-round Special Effects
	776.682-

	<ul style="list-style-type: none"> LPG tankstation Geffertsingel (nov 2001) LPG tankstation Wesselerbrinklaan (nov 2001) 	192.403- 589.914-
	Totale kosten	1.558.999-
B	Realisatie 2002	
	Realisatie apparaats- en materiële kosten 2002 (van CS)	206.957-
	Compensatie verhuizing Ditters Transport	5.834-
	Sanering Jacob Bakker	85.000-
	Overschot apparaatskosten retour CS	
	Totale kosten	297.791-
C	Realisatie 2003	
	Realisatie apparaats- en materiële kosten 2003	137.083-
	Stimuleringsregeling veiligheid vuurwerk 13 bedrijven	32.500-
	Begroting saneringskosten 2003 overig	
	Totale kosten	169.583-
D	Realisatie 2004	
	Realisatie apparaats- en materiële kosten 2004	118.000-
	Saneringskosten LPG Veger	257.000-
	Stimuleringsregeling vuurwerkbedrijven	10.500-
	Totale kosten	385.500-
E	Begroting 2005	
	Begroting apparaatskosten additioneel 2005 en 2006	120.000-
	Bijdrage provincie uitvoeringskosten externe veiligheid	40.000
	Verplichting saneringsbijdrage Johnson Diversey	87.000-
	Verplichting saneringsbijdrage HST	218.000-
	Verplichting stimuleringsregeling vuurwerkbedrijven	5.000-
	Overige saneringskosten/investeringen exclusief restitutie VROM	800.000-
	Totale kosten	1.190.000-
F	Vrijval claim reserve	3.113.127-
	Begroting en realisatie 2002-2005	
	Budget voor externe veiligheid voor heroverweging 2003	7.715.000
	Budget voor externe veiligheid na heroverweging 2003	6.715.000
A	Realisatie 2001	1.558.999-
B	Realisatie 2002	297.791-
C	Realisatie 2003	169.583-
D	Realisatie 2004	385.500-
E	Begroting 2005	1.190.000-
F	Vrijval claim reserve	3.113.127-
	Resultaat exclusief restitutie VROM	0

Bron: Eindrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid

Na 2005

In 2005 is het project 'Risico's van bedrijven' afgerond. Er zal verder worden gewerkt aan het externe veiligheidsbeleid door de DSOB. De gemeente zal nog doorgaan met het uitvoeren van haar ambities en de verdere invoering van landelijke regelgeving. De gemeente verwacht dat de beleidsdoelstellingen volledig kunnen worden gerealiseerd voor minder dan de helft van de oorspronkelijke 7,7 miljoen euro die was gereserveerd. De gemeente zal 3 miljoen euro van de deze reserve toevoegen aan de reserve Verbeteren Stad. (Gemeente Enschede (05-04-2005). *Raadsvoorstel. Project 'Risico's van bedrijven' (stuknr. 11629).*)

In 2005 en 2006 kan een beroep worden gedaan op de resterende 1,1 miljoen euro (resterend na de bijstelling van 3 miljoen), die met name voor apparaats- en saneringskosten gebruikt zullen worden. Voor apparaatskosten in 2005 en 2006 wordt 80.000 euro gereserveerd. (Gemeente Enschede (05-04-2005). *Raadsvoorstel. Project 'Risico's van bedrijven' (stuknr. 11629).*)

Het bedrag van 1,1 miljoen euro waarmee kosten uit het externe veiligheidsbeleid gedekt worden, betreft een maximum. Het traject dat gevolgd wordt kent een aantal onzekerheden die kunnen leiden tot lagere kosten. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de discussie die nog voortduurt over het groepsrisico bij LPG-tankstations en om onzekerheid over compensaties vanuit VROM. (Gemeente Enschede (05-04-2005). *Raadsvoorstel. Project 'Risico's van bedrijven' (stuknr. 11629).*)

Gebruikte bronnen:

- Gemeente Enschede (24-06-2003). *Programmabegroting 2004-2007*.
http://www.enschede.nl/nieuw/pol_en_bestuur/beleidsdocumenten/financien/begroting2004-2007/default.htm
 - Gemeente Enschede (02-07-2001). *Oosting in uitvoering. Lessen uit de vuurwerkramp (stuknr. 10491)*. Enschede.
 - Kamp, H.G.J., minister van VROM (2002). *Brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Kabinetsbeleid inzake externe veiligheid*. Den Haag.
 - Geel, P.L.B.A. van, staatssecretaris van VROM (24-12-2004). *Brief aan het college van burgemeester en wethouders. Programmafinanciering externe veiligheid*. Den Haag.
 - Provincie Overijssel (18-05-2004). *Provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid – provincie Overijssel*.
 - Provincie Overijssel (03-03-2005?). *Persbericht. Provincie verdeelt zeven ton voor projecten externe veiligheid*. <http://www.prv-overijssel.nl/asp/get.asp?xdl=../views/ov/xdl/Page&VarIdt=00000003&SitIdt=00000006&ItmIdt=00001601>
 - Le Loux, A., wethouder (24-01-2005). *Memo inhaalslag bestemmingsplannen*.
<http://cms.enschede.nl/politiekbestuur/agendas/raadscommissies/00079/11569Memo-inhaalslag-bp.doc>
 - Raad van de gemeente Enschede (19-11-2001). *Raadsvoorstel. Beleidsuitgangspunten Externe Veiligheid (VII-F3, stuknr. 10567)*. Enschede.
http://cms.enschede.nl/ariadne/loader.php/nl/root/extern/subwebs/archiefbi/rdvoorstellen/rdvoorstel2001/Raad_november/10567.doc/file.pdf
 - Raad van de gemeente Enschede (01-09-2003). *Raadsvoorstel. Nota integraal veiligheidsbeleid (VII-G1, stuknr. 11117)*. Enschede.
http://cms.enschede.nl/ariadne/loader.php/nl/root/extern/subwebs/archiefbi/rdvoorstellen/rdvoorstel2003/Rd_1_sept_2003/11117.doc/file.pdf
- Bijlage:
http://cms.enschede.nl/ariadne/loader.php/nl/root/extern/subwebs/archiefbi/rdvoorstellen/rdvoorstel2003/Rd_1_sept_2003/11117_bijlage_Programma_Veiligheid.doc/file.pdf
- Raad van de gemeente Enschede (18-11-2002). *Raadsvoorstel. Inhaalslag bestemmingsplannen (VII-F2, stuknr. 10921)*. Enschede.
<http://cms.enschede.nl/ariadne/loader.php/nl/root/extern/subwebs/archiefbi/rdvoorstellen/rdvoorstel2002/november/10921.doc/file.pdf>
 - Gemeente Enschede (maart 2005). *Voorstel gemeenteraad. Project 'Risico's van bedrijven'*. (via Van der Werff)
 - Gemeente Enschede (februari 2005 / maart 2005). *Eindrapportage Beleid en realisatie externe veiligheid*. (via Van der Werff)